

[Carl Petersen.]

altså en af det mindre landbrugs hovedindtægtskilder, og interessen for denne lovgivning er til stede langt ind i landbrugets rækker, ja, man kan vel godt sige, at der er ingen interesse modsætninger om denne lovgivning inden for landbruget som sådant med hensyn til den økonomiske baggrund for en forhøjelse af hjemmemarkedsprisen. Her kan jo kun blive tale om en større eller mindre fordel alt efter brugsstørrelsen, og jeg synes, at det øvrige landbrug med denne lovgivning har fået sin part. En eventuel modstand mod denne lovgivning findes udelukkende hos forbrugerne, der skal købe og betale mælken. Jeg har ikke sagt dette for at markere modstand imod forslaget eller imod fremme af den udvikling, der er i gang, men udelukkende for at få belyst de forhold, som er den virkelige begrundelse og baggrund for det samlede landbrugs henvendelse. Efter min opfattelse vil det nemlig være betydeligt lettere at få noget fornuftigt ud af det, som vi nu og i den kommende tid kommer til at beskæftige os med vedrørende landbruget, hvis landbruget åbent vil erkende, hvad formålet er med dets politik.

Nu er vel alle klar over, at talen om liberalisme alene ikke gør det mere. Jeg tror, der bliver færre og færre politikere, der tror på, at det er muligt på den ene side af følge gamle synspunkter og på den anden side at anlægge helt nye principper for i begge tilfælde at lade det øvrige samfund betale omkostningerne ved disse foranstaltninger. Jeg tror, vi er nået dertil, at et enigt landbrug skal erkende sin magtesløshed over for løsningen af landbrugets problemer uden politisk indblanding. Jeg beder meget om ikke at blive misforstået med denne bemærkning, for jeg har selvfølgelig ikke i tankerne, at dansk landbrug skal ledes og styres fra politisk hold; jeg har kun det ønske, at det må erkendes, at uden lovgivning lader det sig næppe gøre, og jeg vil derfor benytte den lejlighed, der her er givet mig, til at henstille til den højtærede landbrugsminister at tage under overvejelse at udvide den nusiddende kommission, der drøfter husmandslovgivningen, så at den kan tage hele landbrugets stilling op til behandling. Så kunne det dog være, at man fandt frem til nogen klarhed over, hvorledes

dansk landbrugs politik burde være i fremtiden.

Om lovforslagets enkelte bestemmelser er der næppe grund til at sige ret meget; forholdet er vel det, at der ikke vil blive fremsat ønske om ændring alene af den grund, at der står et enigt landbrug bag landbrugsministeren og hans forslag. Men jeg lægger dog ikke skjul på, at jeg hellere havde set, at det foreslåede udgangspunkt for prisansættelsen havde ligget lidt højere end det foreslåede, og denne pris så til gengæld havde fået lov til at være i ro inden for et meget stort interval af pris-svingninger. Som det nu er foreslået, hvor det kun siges, at priserne ikke må gå ned, men derimod stige lige så meget de kan, vil det vanskeligt kunne forstås af forbrugerne på anden måde, end at der heri ligger et direkte tilskud til dansk landbrug. Havde der derimod også været en maksimumsgrænse, ville denne sag blive bedømt på en helt anden måde, og hvis det er rigtigt, hvad jeg har hørt, at årsagen til, at denne mindre kloge fremgangsmåde er anvendt, er, at udtrykket planøkonomi har været nævnt, er der grund til at beklage dette; for uanset om mange ikke kan lide at høre ordet planøkonomi, er det vanskeligt at bortforklare, at det er det samlede landbrugs ønske at få disse ordninger: kornordning, mælkeordning, sukkerordning og hvad de nu hedder, og de er alle planøkonomiske foranstaltninger.

Men uanset, at jeg kunne have ønsket en anden og fornuftigere ordning, kan jeg, som forholdene nu engang er, på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig vedtagelse; dog mener jeg, det er nødvendigt at underkaste lovforslaget en kort udvalgsbehandling.

Jens Chr. Christensen: Det lovforslag, vi her har til første behandling, vil jeg tro vil komme til at gå over i historien som et mindesmærke for en i bund og grund forfejlet politik. Vi har før haft hjemmemarkedspriserne på landbrugsprodukter løstrevet fra eksportpriserne, men det har altid været i en udpræget krisesituation, såvel når der har været tale om forhøjelser, som når der har været tale om nedsættelser. Det er første gang, vi her i Danmark under normale forhold, ja, endda under en høj-